

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas II. An omni causæ conveniat prioritas existentiae.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

NON SATISFACIT. Quia accipio decretum, non qua efficax sed qua causa est, & ex dictis arguo, debere ab illo tenere consequentiam ad effectum, quia impossibile est, causam proportionatum, non respondere effectum, positoque illo decreto, vel non potest non fieri ex suppositione saltem, effectus, ergo dabitur ad illum subsistendi consequentia; vel potest non sortiri effectum, ergo quod Deus vult, potest non impleri ullo modo.

RESPONDERI posset cum recentiori Suarez. Causam spectatam virtute, posse concipi sine effectu, quamvis per accidens, hoc est, spectata Divina voluntate extrinseca efficaci, non possit non sequi existentia effectus.

NON SATISFACIT. Quia etiam virtus illa causae, non potest intelligi sine effectu. Deinde non apparet, cur à decreto Dei, teneat consequentia ad effectum, & non teneat à causa alia.

Ut intelligatur, quid sit prioritas naturae.

PRÆMITTO I. Quod ad hoc, ut aliqua censeatur priora naturâ, debeat unum Physicè pendere in suo esse ab alio, unde in physicis, frater major natu, non est prior naturâ, præ natu minori, quia minor natu, non procedit ab illo.

PRÆMITTO 2. Non solum esse necesse ad prioritatem naturae, ut unum dicatur pendere ab alio, sed etiam necesse esse, ut utrumque, relativè non sumatur; nam relativa, sunt simul naturâ, de quo etiam, actum in Logicis.

PRÆMITTO 3. Nullam esse necessitatem, confundendi prioritatem naturae in Quo physicam, & prioritatem Logicam, seu, à quorum altero, non tenet subsistendi consequentia, propter Aristotelis auctoritatem, infra ponendam. *His præmissis*

EXPLICATUR prioritas naturae. Illa formaliter priora sunt naturâ, quorum unum producit aliud, tanquam vera causa, sive teneat ab illo subsistendi Consequentia, sive non: Ratio. Auctoritas Aristotelis qui in Post præd. cap. II. *Alia autem naturâ* (supple posteriora sunt) *ea inquam omnia quae ejusmodi sunt, ut sine illis esse non possint, non item sine illis alia, & quia apud Aristotelem, Esse, pro existentia sumitur, nos verò Causam definivimus per determinativum ad existentiam, sensus erit: illa naturâ priora sunt, quae inter se cum sint connexa; unum producit esse seu existentiam alterius, sine qua datione, non existeret; aliud autem non dat, sed recipit ab illo existentiam. Ibidem autem ait: Videtur, inquit, ultra jam dictos modos, alius quidam esse prioris modus, eorum etiam quae essendi consequentia convertuntur, alterum quod est causa quovis modo, ut alterum sit, prius naturâ non incongruè dici potest. En Aristotelem condistinctuentem prioritatem naturae, à subsistendi consequentia. Deinde ex communi Theol. in Divinis nulla datur prioritas naturae, quod ægrè*

salvari potest nisi dicatur, ubi intervenit prioritas naturae, debere intercedere causalitatem veram; & ita in Divinis valet hæc consequentia. Hæc Persona Patris est, ergo est Deus, non autem valet hæc; Persona Deus est, ergo Pater est, & tamen ly Deus respectu Patris nec habet prioritatem causalitatis, (nam in Divinis nihil causalatur, nec habet prioritatem originis, quia Pater non est ullo modo originatum, nec habet prioritatem naturae, quia una eademque formalissimè natura, Deitas est, & natura, quam dicit & habet Pater. *Vnde*

INFERES. Prioritatem subsistendi consequentia, esse prioritatem præconceptibilitatis ratione universalitatis, sive ratione alicujus radicis Metaphysicæ vel principii &c, vel prærequisiti.

DICES I. Condicio est prior natura effectu, & tamen non est causa. Ergo esse prius naturâ, non constituitur per esse causam.

RESPONDETUR. Dispositiones suo modo, licet latius, revocari ad genus causae; adeoque revocativè sunt priores natura rigorosè autem loquendo, potest aliquis negare Antecedens.

DICES 2. Explicari prioritatem naturae per causare, est idem per idem explicare.

RESPONDETUR. Quod non, quia cum de causa dicitur, quod sit prius naturâ, dicitur de principio sua Passio, quando autem ly prius naturâ explicatur per causam, explicatur Passio per principium, quod principium, nempe causa, supponitur alibi explicatum.

DICES 3. Si ad prioritatem naturae sufficit quod unius esse, sequatur ad esse alterius, sequitur Causalitatem esse priorem naturâ effectu. Sed non est prior. Ergo.

RESPONDETUR. Negando sequelam, causalitas enim non est causa. Prioritas autem naturae per nos, soli causa tribuitur, sed est potius prior prioritate à Quo. Quamvis autem actio denominet Agens prius naturâ præ effectu, ipsa tamen non est naturâ prior effectu, nam alias, quia etiam constituit Actio effectum posteriorem naturâ, deberet illo esse posterior.

DIFFICULTAS II.

An omni Cause conveniat Prioritas existentiae.

NEgant aliqui Thomistæ sub distinctione: N quod scilicet id, quod nunquam existit, operari non possit, possit tamen si existerit, operari, idque in instanti sui non esse, quod primo sequitur, post suum esse. Conveniunt tamen in hoc, quod nihil possit causare intrinsecè quod non existit, quia causare intrinsecè, est da-

re suum esse in partem, quod autem non est, non potest dare suum esse in partem. Procedit ergo cum illis disputatio de causare extrinseco.

DICENDUM est. *Si aliquid non sit existens, vel in se, vel in aliquo sui, non potest causare physice.*

RATIO prima est, ex recentiori Suar. per auctoritatem Aristot. qui ad effectum in actu, requirit causam in actu.

RESPONDETUR. Non agere hic Aristotelem de actualitate existentiae, sed de actualitate causalitatis.

RATIO secunda ejusdem. Quia prius est esse, quam ejus actuale operari, siquidem operari, est proprietas illius consequens, res autem non existens, nullum habet esse actuale.

RESPONDERI posset. Quod causae, quae existit immediate ante, conveniat prius esse actuale, nec probat argumentum: Cur talis sola prioritas non sufficiat, quamvis enim operari, sit proprietas causae, non probatur tamen, cur operari, non possit esse proprietas causae, etiam ejus, quae non nisi immediate ante existit.

RATIO tertia ejusdem est. Agens modo distans a passio, non potest operari in illud, licet immediate, ante fuerit indistans, ergo neque agens potest operari, si immediate existerit ante.

RESPONDERI potest. Absurdum quod advertitur in antecedenti, non posse applicari ad consequens.

RATIO quarta est ex Arubal. causa quae nunquam existit, operari non potest, ergo nec ea, quae non existit, sed immediate existit, quia hoc, quod est aliquando existisse, perinde nihil est Physice, ac si nunquam existisset. Ejusdem Auctoris insuper.

RATIO quinta est. Non potest causa causare post mille annos. Ergo nec in instanti, sui non esse, consequente suum esse. Consequentia probatur eadem ratione qua superior.

RESPONDERI potest. Utrique rationi, quod consequentiam probet per id ipsum, quod negant Thomistae. Rursus etiam per communem sententiam, conceduntur aliqua temporis immediate sequenti, post existentiam viventis, v.g. prolatio nominis Jesu amputato capite, retractatio ad puncturam &c. quae tamen cadaveri jam frigido non conceduntur, ita & in praesenti concedi posset operatio causae, quae immediate ante existit, licet non concedatur causae, quae nunquam existit.

RATIO sexta. Si posset causare non existens, posset efficiens non existens, operari, adeoque posset homo non vivens sentire, peccare &c.

RESPONDERI posset. Negando minorem; probatio illius non tenet ob disparitatem. Quia sentire, peccare &c. est actio vitalis, adeo-

que viventis, si ergo non vivat, quomodo viveat agendo, seu vitaliter operando.

RATIO septima. Nemo dat quod non habet, causa non existens non habet esse.

RESPONDETUR. Per multos in instanti donationis donans, non habet dominium, & tamen in instanti donationis dat, sufficitque, quod in ante habuerit ita & in praesenti.

Ut conclusio probetur, ad partes, illius advertendum est, una dicit implicitè, quod sufficiat ad causandum physice, existere in aliquo sui, alia dicit explicitè, si neque in aliquo sui, neque in se existit, non poterit quidquam causare ullum efficiens.

Prima Pars.

PROBATUR 1. Generatio posthumi, est vera causatio physica, & tamen generatio posthumi, non habet causam physicam in se existentem, sed tantum in virtute, hoc est in semine praecise. Ergo ad causare physice, saltem interdum, sufficit, existere in aliquo sui.

PROBATUR 2. Causa in se distans & tantum indistans ratione virtutis, potest bene causare Physice, ergo & non existens in se, sed tantum in aliquo sui, poterat bene causare physice. Probatur consequent. quia sicut sine existentia, ita sine immeditatione, non fit causatum & tamen hoc non obstante, sufficit immeditatio virtutis.

PROBATUR 3. Tum quia nulla in hoc implicitantia vel absurdum, tum quia dantur virtutes, quae non indigent immediata unione cum causis, ut patet in multis, praecipue in seminibus, sono &c. quod si non indigeant virtutes cum causa, immediata unione, non est ratio cur haec pereant immediate, pereunte sua causa. Rursus si non pereunt, non est ratio, cur cum iisdem suis proprietatibus non mutatis physice, existere non possint, quod si non mutatae existunt, sicut existente causa principali, verè operari possunt, ita poterunt etiam deficiente principali.

Secunda Pars.

PROBATUR 1. Quia pro hoc asserendo, nec ulla ratio est, nec ullae experientiae, ergo talis vis non debet tribui causis.

PROBATUR 2. De Causa agente, in instanti, immediate sequenti suum non esse, falsa est haec propositio de secundo adjacente. Causa est, ergo etiam falsa erit haec de tertio adjacente, causa est causans, consequentia probatur. Propositiones quae non sunt conditionate explicabiles, & sunt de praesenti, si sint de tertio adjacente, verificari possunt, si fiant non nisi de secundo adjacente, ut constat ex sumulis. Haec propositio: Causa est causans in instanti immediate suum non esse consequente, est propositio non explicabilis conditionate, & est de praesenti, ergo. Dixi nisi explicetur conditionate. Quia in Suarii principiis, haec propositio attri-

nae

nae veritatis; Homo est animal rationale, quia habet sensum conditionatum, ideo non potest illa concessa, verificari hæc; Homo est.

CONFIRMATUR. Implicat contradictionem, ut causa non existens in instanti immediate sequenti suum non esse, sit; ergo etiam implicat ut in instanti immediate sequenti suum non esse, causet. Antecedens probatur, quia aliàs esset & non esset illa causa. Consequentia probatur, quia in illo instanti, de causa verum esset dicere, non est causa, ut supponimus; verum etiam esset dicere, est causa; quod probatur, quia verum esset dicere, causa dum non est, causat, porro ly causat est explicabile per participium præsens, est causans; ly autem est causans, idem est; quod est causa, ergo etiam de illo instanti verificaretur quod sit causa, adeoque verificaretur duo contradictoria.

RESPONDETUR. De illa causa verum esset dicere est causa, non in isto sensu quod existat causa, sed in illo, quod influat in effectum.

CONTRA est. Quia hæc responsio videtur petere principium. Deinde hoc ipsum quod est, esse influens in effectum, idem est, quod esse causans, adeoque esse causam, redibitque argumentum factum.

PROBATUR 3. Conclusio. Implicat esse actionem, & non habere actu existens principium suum, sed si aliquid, etiam in instanti immediate sequenti, suum non esse, causaret, nec in se, nec in aliquo sui existens, daretur actio, & non haberet existens principium suum actu, de hoc enim procedit status questionis, ergo. Major probatur. Tum quia si non implicaret contradictionem actio, non habens actu existens principium, illa actio, esset verè à nihilo. Tum quia, si per impossibile defineret Deus, in instanti immediate sequenti, suum esse, non posset creare, ex nihilo enim, nihil fit. Ergo neque quodcunque aliud principium in tali instanti ageret. Tum quia si non implicat contradictionem ut actio habeat non existens principium, quæro, in istis duabus contradictoriis: Omne non existens potest esse causa, aliquid non existens non potest esse causa, quænam sit vera? si prior, ergo etiam quæ nunquam existerunt, poterunt esse causa; Si secundum, non erit major ratio de uno non existente, quàm alio. Tum quia in instanti, quo actio non est, sed immediate ante fuit impossibile est, ut producat effectus, esset enim improductus, utpote existens sine actione, ergo etiam in instanti, quo agens non est post esse, impossibile est ut producat actio, nullum enim est fundamentum majoris connexionis, quæ fit in actione ad effectum, quam in actione ad principium. Tum quia implicat ei quod non est physicè, identificari Prædicatum positivum physicum; aliàs & esset illud Prædicatum ut supponitur, & non esset, utpote identificatum ei, quod non est, sed causare seu

causativum esse, prout præsupponitur actioni, est Prædicatum physicum, causativum enim esse, est independenter ab intentione, adeoque est Prædicatum physicum, & cum nihil neget, est Prædicatum positivum. Ergo esse causativum, ei quod non est, sed fuit identificari non potest.

DIFFICULTAS III.

Solvuntur Objectiones.

OBJICITUR 1. Sacramenta novæ legis causant gratiam cum non sunt. Ergo; Antecedens probatur; quia forma v. g. Absolutionis causat gratiam cum ultimo completur, quando autem ultimo completur, non est, quia profertur motu successivo, motus autem successivus quando completur, non est, motus enim successivus, non est in instanti, & tamen completio illa in instanti est.

RESPONDET aliqui. Causari gratiam à Sacramento moraliter, adeoque posse ab illis causari etiam cum non sunt. Qui tenent causari illam physicè, & admittunt indivisibilia compositiva temporis, dicent, illam causari in instanti: in nostris principiis causatur gratia instantaneè, sed nullo proportionato respondente in tempore. Sed hoc alibi.

OBJICITUR 2. Humanitas Christi non existens physicè, causabat gratiam sanctificantem in Patriarchis.

RESPONDETUR. Causationem illam non fuisse physicam, sed non nisi impetratoriam, & per modum meriti.

OBJICITUR 3. Contiguitas loci sufficit ad operandum: Ergo & contiguitas temporis: sed instans immediate sequens, de quo hic, est contiguum existentia in tempore. Ergo.

RESPONDET Oviedo. Quia id quod non existit in hoc loco, sed in alio, absolute existit, & habet entitatem, ideo potest & causare, illud autem quod non existit in hoc tempore, absolute non existit.

Hæc responsio indiget ulteriori lumine, restitui enim potest argumentum. Id quod non existit in hoc loco, eo quod habeat entitatem in alio loco, causare potest. Ergo, & id quod non habet existentiam in hoc tempore, cum in alio tempore conveniat illi existentia, causare potest. *Huc commodius*

RESPONDET 2. Arriaga. Retorquendo Argumentum, quod etiam causa in instanti antecedenti existentiam, posset causare, quod negant oppositi.

RESPONDET 3. Disparitatem esse, quia nulla est pro Antecedenti implicancia, quam pro consequenti probant adlata.

Obj.